

Approaching Hashem with the Help of the Kohen Gadol

דברים פרשת כי תבוא פרק כו

(ד) וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטָּהוֹר מִיָּדְךָ וְהֵנִיחוּ לְפָנָי מִזֶּבֶחַ יִקְוֶה אֱלֹהֶיךָ: (ה) וְעֵנִיתָ וְאָמַרְתָּ לְפָנָי יִקְוֶה אֱלֹהֶיךָ אֲרָמִי אֲבִד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִם וַיִּגְרֶם שָׁם בְּמַתִּי מֵעַט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גְדוֹל עֲצוּם וָרַב:

רמב"ם ספר המצוות מצוות עשה קל"ב

היא שצונו לספר טובותיו אשר הטיב לנו והצילנו. ומתחיל בענין יעקב אבינו ומסיים בעבודת המצריים וענותם אותנו ולשבחו על כל זה ולבקש ממנו להתמיד הברכה כשיביא הבכורים, והוא אמרו יתעלה "וענית ואמרת לפני ה' אלהיך" (דברים כ"ו:ה') ומה שבא אחר זה מהפרשה כלה, וזאת המצוה כלה נקראת מקרא בכורים. וכבר התבארו משפטי מצוה זו במסכת בכורים ובפרק ז' מסוטה. ואין הנשים חייבות בה. (והיה כי תבא, רמב"ם הלכות מעשר שני פרק י"א).

משנה מסכת ביכורים ג:ז

בראשונה כל מי שיודע לקרות קורא וכל מי שאינו יודע לקרות מקרין אותו, נמנעו מלהביא, התקינו שיהו מקרין את מי שיודע ואת מי שאינו יודע:

רמב"ם הלכות ביכורים ג:יא

בראשונה כל מי שהיה יודע לקרות, קורא, וכל מי שאינו יודע לקרות, מקרין אותו. נמנעו אלו שאין יודעין לקרות מלהביא, כדי שלא יכלמו. התקינו בית דין שיהו מקרין את מי שהוא יודע כמי שאינו יודע:

תוספות מסכת מנחות ל. ד"ה שמונה פסוקים

... ומה שנהגין עכשיו שמסייע ש"צ לקורא בתורה כדי שלא לבייש את מי שאינו יודע לקרות כענין שמצינו במס' ביכורים (פ"ג מ"ז) שהתקינו שמקרין את הכל וכי היה דבפ' בתרא דנדה (דף עא). שהתקינו שמטבילין כלים על גבי כל הנשים, מ"ר.

רא"ש מסכת מגילה פרק ג

ומה שנהגו האידנא ששליח צבור קורא היינו שלא לבייש את מי שאינו יודע לקרות כדתנן גבי בכורים (פ"ג מ"ז דמס' בכורים) בתחלה מי שיודע לקרות קורא ומי שאינו יודע לקרות מקרין אותו נמנעו מלהביא מחמת הבושה התקינו שיהו מקרין את הכל (רבינו תם). ואין הדמיון נ"ל דהתם נמנעו מלהביא בכורים ועברו על מה שכתוב בתורה אבל הכא בקיאין יקראו והאחרים ימנעו ומחמת הבושה יתנו לב ללמוד הפרשה, אלא נראה הטעם לפי שאין הכל בקיאין בטעמי הקריאה ואין צבור יוצאין בקריאתו והוא בעיניו כיודע ואם לא יקראוהו בתורה אתי לאינצויי עם ש"ץ לכך התקינו שיקרא שליח צבור שהוא בקי בקריאה. ומ"מ גם העומד לקרות יקרא בנחת ובדקדוק עם שליח צבור שלא תהא ברכה לבטלה ואותו שאינו יודע לקרות אין ראוי שיקראוהו שליח צבור והוא ברכה לבטלה ולא מסתבר שהוא יברך על קריאת שליח צבור.

שולחן ערוך אורח חיים קלט:ב

מי שאינו יודע לקרות, צריך למחות בידו שלא יעלה לספר תורה; ואם צריכים לזה שאינו יודע לקרות, לפי שהוא כהן או לוי ואין שם אחר זולתו, אם נשׁיקרא לו שליח צבור מלה במלה יודע לאמרה ולקרותה מן הפתב, יכול לעלות; ואם לאו, לא יעלה.

משנה ברורה שם ס"ק ד

צריך למחות וכו' – מתוך דברי המחבר מוכח דאפילו אם יכול לקרות עם הש"ץ מלה במלה מתוך הכתב ג"כ אין לקרותו כיון שיכול לקרוא לאחר, אבל מדברי הטור לקמן בסימן קמ"א וכן מתשובת הרא"ש שהובא שם בב"י משמע דיש להקל בזה [פר"ח] ובפרט לפי מה שכתב בס"ד בשם מהרי"ל בודאי אין להחמיר בזה:

שולחן ערוך אורח חיים קל"ט:ג

סומא אינו קורא, לפי ששואר לקרות אפילו אות אחת שלא מן הכתב (ומהרי"ל כתב דעכשיו קורא סומא, כמו שאנו מקרין בתורה לעם הארץ).

משנה ברורה שם

(יב) דעכשיו קורא סומא – וטעמו דכיון שאנו נוהגין שהש"ץ קורא והוא קורא מתוך הכתב שוב לא קפדינן על העולה דשומע כעונה:
(יג) כמו שאנו וכו' – ר"ל שאנו נוהגין להקל אפילו אם אינו יכול לקרות עם הש"ץ מלה במלה מתוך הכתב וע"כ מטעם הנ"ל וה"ה בסומא. ולדינא כבר כתבו האחרונים דנהגו להקל כמהרי"ל ומ"מ לפרשת פרה ופרשת זכור נכון שלא לקרותן לכתחלה:

שולחן ערוך אורח חיים קמ"א:ב

לא יקראו שנים, אלא העולה קורא ושליח צבור שותק, או שליח צבור קורא והעולה לא יקרא בקול רם; ומקל מקום צריך הוא לקרות עם השליח צבור, כדי שלא תהא ברפתו לבטלה, אלא שצריך לקרות בנחת, שלא ישמיע לאזניו.

ביאור הלכה אורח חיים קמ"א:ב

לבטלה – עיין במ"ב והנה לפי מה דפסק הרמ"א לעיל בסימן קל"ט ס"ג דנוהגין לקרות לסומא וע"ה אף שאינו יכול לקרות עם הש"ץ, וא"כ היה לו להגיה גם כן דלדידן אפילו אם אינו קורא עם הש"ץ שפיר דמי, ואפשר דסמך אדלעיל, ויותר נראה לומר דלא סמך הרמ"א אדברי מהרי"ל אלא לענין סומא וע"ה דאם לא יקראום לעולם איכא כיסופא טובא וגם אתו לאנצויי אבל בנידון דידן שהוא בקי בקריאה בודאי מחוייב לומר עם הש"ץ דהא כבר כתב בעצמו בדרכי משה שלא נראה לו דברי מהרי"ל אלא דברי הב"י שהביא בשם כמה ראשונים דאם אינו יכול לקרות עם הש"ץ אין יכולין לקרותו לתורה

We see a tension in this sugya. On one hand, we want everyone to get an aliya and not be embarrassed. Yet, the true Halacha may require one who is capable to learn how to read and not simply rely on the Bal Korei. Like Bikkurim, we must do our part, but the Kohen is there to assist.

מסכת ראש השנה כ"ו.

מתני': כל השופרות כשרים חוץ משל פרה מפני שהוא קרן, אמר רבי יוסי והלא כל השופרות נקראו קרן שנאמר {יהושע ו':ה'} "במשוך בקרן היובל."
גמ' שם: ... עולא אמר היינו טעמא דרבנן כדרב חסדא, דאמר רב חסדא מפני מה אין כהן גדול נכנס בבגדי זהב לפני ולפנים לעבוד עבודה? לפי שאין קטיגור נעשה סניגור....
והא איכא בגדי זהב? מבחין מבפנים קא אמרינן. שופר נמי מבחין הוא? כיון דלזכרון הוא כבפנים דמי.

ריטב"א שם

... אבל בגדי זהב הם להתנאות ושופר נמי בא להתנאות ולהרצות אל אדוניו ואע"ג דמבחוץ לא חיישין להא דהא משמש בבגדי זהב על מזבח החיצון ואפילו על מזבח שבהיכל בחוץ האי שופר כיון דלזכרון אתי ולהכניס תפלתן של ישראל לפני ולפנים כלפנים דמי

From the Gemara and the Ritvah, we see that the shofar allows our tefillot to reach places that could not have been reached without assistance. Similarly the Rav explains that the actual cry of the shofar represents the tefillot that we are unable to articulate. Like the Kohen at Bikkurim, the shofar can enable people to have access to Hashem that they never could have accessed alone,

רמב"ם עבודת יום הכיפורים א:א

(א) ביום הצום מקריבין תמיד בשחר ותמיד בין הערבים כסדר כל יום ויום, ומקריבין מוסף היום פר ואיל ושבעה כבשים, כולן עולות, ושעיר חטאת נעשה בחוץ, והוא נאכל לערב: ועוד מקריבין יתר על מוסף זה פר בן בקר לחטאת, והוא נשרף, ואיל לעולה, ושניהן משל כהן גדול. ואיל הבא משל ציבור האמור בפרשת אחרי מות הוא האיל האמור בחומש הפקודים בכלל המוסף, והוא הנקרא איל העם. ועוד מביאין משל ציבור שני שעירי עיזים, אחד קרב חטאת והוא נשרף, והשני שעיר המשתלח:

רמב"ם הלכות כלי המקדש ד:טו

אין מעמידין כהן גדול אלא בית דין של שבעים ואחד.

שולחן ערוך אורח חיים תרכא:ד

במוסף אומר שליח צבור סדר עבודה. {הגה: ונוהגין לפל על פניהם כשואמרים והכהנים והעם, וגם בעלינו לשבח; אבל שליח צבור אסור לעקר ממקומו בשעת התפלה כדי לפל על פניו, ויש למחות ביד העושים כן.}

משנה ברורה שם

(טז) ביד העושים כן – אבל כבר פשט המנהג שגם הש"ץ עושה כן ונראה שהם סומכין דהליכה לא מקרי הפסק [ט"ז] וכעת פשט המנהג שנותנין עוד שטענדע"ר לפניו ובעבודה מסלקין אותו השטענדע"ר ואין עוקר רגליו [פמ"ג]:

מימיני מיכאל עמ' 224Rambam stresses the balance between exclusivity and integration

It is fascinating that the office of the *Kohen Gadol*, which seems designed as a practically unattainable ideal for the general public and apparently focuses on the most esoteric dimensions of Jewish law, is actually anything but. The people appoint the Kohen Gadol. In some religious cultures, the independent high priest assumes an exclusive role, while the common man remains a passive bystander who attains vicarious spiritual benefit. In contrast, *Kehunah Gedolah* and its message of total

devotion to the *Ribbono Shel Olam* are closely linked to the entirety of Klal Yisrael through the appointment process. Thus, when the Kohen Gadol not only presides over but actually performs the entire Yom Kippur service, he does not operate independently from the rest of the tzibbur. The people observing him are not detached bystanders; they are part of the process.

משנה יומא ז:ד

... הביאו לו בגדי זהב ולבש, וקדש ידיו ורגליו, ונכנס להקטיר קטרת של בין הערבים ולהטיב את הנרות, וקדש ידיו ורגליו, ופשט. הביאו לו בגדי עצמו, ולבש. ומלין אותו עד ביתו. ויום טוב היה עושה לאוהביו בשעה שיצא בשלום מן הקדש.

As by the mitzvah of *Mikreh Bikkurim*, the Kohen Gadol on Yom Kippur gives us access to the Beis Hamikdash. He is there to assist us in approaching Hashem. He emerges from the Beis Hamikdash to celebrate with others. We are not alone in our journey towards the *Ribono shel Olam*.